

Memo

Datum

27 november 2023

Van

Aleid Wolfsen, voorzitter
Autoriteit Persoonsgegevens

Aan

Parlementaire Enquêtecommissie
Fraudebeleid en Dienstverlening

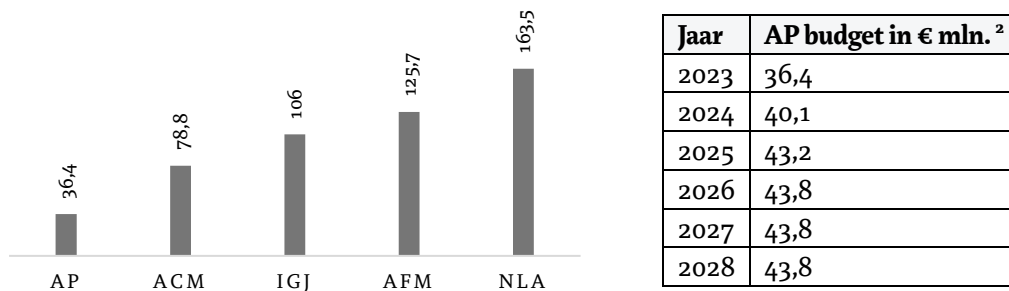
Onderwerp

Een toekomstbestendige Autoriteit Persoonsgegevens (AP)

Relevante context

Bij de kabinetsformatie van 2021 is bepaald dat de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) stapsgewijs structureel doorgroeit naar een budget van **bijna €44 miljoen euro**¹ en een nieuwe taak oppakt als coördinerend algoritmetoezichthouder. De AP houdt toezicht op meer organisaties dan welke andere Nederlandse toezichthouder dan ook: we houden toezicht op de gehele overheid, (internationale) bedrijven met een hoofdkantoor in Nederland voor grensoverschrijdende verwerkingen van persoonsgegevens in de hele Europese Unie, maar ook burgers. Dit budget van bijna 44 miljoen weegt daarmee nog niet op tegen het werk en de verantwoordelijkheden van de AP.

Om de grondrechten van alle burgers in de digitale wereld goed te kunnen beschermen en om onze taken op basale wijze uit te kunnen voeren, **moet de AP in de komende jaren worden versterkt door een structurele financiering van tenminste €100 miljoen per jaar**. Dit is vergelijkbaar met het budget van andere Nederlandse toezichthouders en zal ervoor zorgen dat we niet achter de feiten blijven aanlopen, wat al het geval is vanaf de invoering van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en Richtlijn gegevensbescherming bij rechtshandhaving (RGR) in 2018. Met de voorgestelde versterkingen kunnen we functioneren zoals een goede toezichthouder behoort te doen.

Jaar	AP budget in € mln. ²
2023	36,4
2024	40,1
2025	43,2
2026	43,8
2027	43,8
2028	43,8

Cijfers uit 2023, bedragen in € mln. – (NLA = Nederlandse Arbeidsinspectie; IGJ = Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd)

Knelpunten in het toezicht oppakken

Met de investering uit de vorige kabinetsformatie heeft de AP een aantal mooie stappen kunnen zetten. **Een uitbreiding van het budget met € 67 miljoen euro naar € 111 miljoen per jaar** zorgt dat de AP serieuze knelpunten in het toezicht kan oppakken, met als einddoel: voldoende bescherming van de persoonsgegevens en grondrechten van alle burgers in de digitale wereld. Hieronder volgt een toelichting waarvoor deze extra middelen zouden worden ingezet.

¹ Vanaf 2026, zoals volgt uit de *Budgettaire gevolgen van beleid artikel 32 VI Justitie en Veiligheid Rijksbegroting 2024*

² Gebaseerd op de *Budgettaire gevolgen van beleid artikel 32 VI Justitie en Veiligheid Rijksbegroting 2024*

Datum

27 november 2023

Totaaloverzicht noodzakelijke structurele investeringen

Noodzakelijke structurele investeringen		Huidige FTE ³	Structurele investering in:	
			FTE ⁴	€ ⁵
1.	Toezicht op algoritmes & AI	30	50	€ 7,1 mln.
2.	Overtredingen ambtshalve opsporen met forensische IT	1	15	€ 2,1 mln.
3.	Meldpunt burgers voor voorlichting en ondersteuning	24	35	€ 5 mln.
4.	Bescherming burger in relatie tot de overheid	18	15	€ 2,1 mln.
5.	Versterken toezicht op Big Tech	15	30	€ 4,3 mln.
6.	Sectorale ondersteuning, guidance en voorlichting	22	78	€ 11,1 mln.
7.	Veilige en rechtmatige doorgifte persoonsgegevens buiten EU	6	25	€ 3,6 mln.
8.	Bescherming kinderrechten online	1	20	€ 2,9 mln.
9.	Toezicht op politie, justitie en grensbewaking	22	20	€ 2,9 mln.
10.	Toetsing op rechtmatigheid en uitleg van wetgeving	8	15	€ 2,1 mln.
11.	Cyberweerbaarheid van Nederland vergroten	6	25	€ 3,6 mln.
12.	Effectief gebruik van wetenschappelijke inzichten in toezicht	1	5	€ 4 mln.
13.	Gebruikers en consumenten betrekken in effectief toezicht	0	5	€ 2 mln.
14.	Investeren in efficiënter en technologisch toezicht	2	25	€ 3,6 mln.
15.	Juridische doorzettingskracht versterken	38	55	€ 7,9 mln.
16.	Investeren in vakspecialistische ICT	-	-	€ 3 mln.
Totaal ⁶		194	+ 418	+ € 67,3 mln.

Overzicht budget en fte's na noodzakelijke structurele investeringen

	Huidig AP	Totaal structurele investeringen	Totaal AP na structurele investeringen
Budget	€ 43.800.000	+ € 67.300.000	€ 111.100.000
FTE's	245 ⁷	+ 418	663

Taken Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op hoofdlijnen

- Voorlichting & advisering
- Kennisdeling aan brancheorganisaties
- Nationale en internationale (ambtshalve) onderzoeken
- Klachtafhandeling en datalekken behandelen
- Intervenieren en partijen waarschuwen
- Bemiddeling bij geschillen
- Handhavend optreden bij overtredingen
- Bezwaar en beroep
- Toetsing wetgeving en normuitleg
- Europese samenwerking en handhaving
- Voorafgaande raadplegingen, toetsing gedragscodes, vergunningverlening en certificering
- Internationale doorgifte realiseren

³ Inschatting van huidige fte verdeling op basis van structurele investeringsposten, dit dekt niet (volledig) alle werkzaamheden; zoals management en bestuur, facilitaire zaken of tijdelijke (ICT) projecten – enkel die waarvoor een structurele investering noodzakelijk is

⁴ Beoogde investering in aantal fte's inclusief bedrijfsvoering (circa 15%)

⁵ Inclusief overhead (hierin zijn alle kosten incl. reguliere opleidingen, huisvesting en basis ICT gedekt)

⁶ Exclusief de nog toe te kennen capaciteit en middelen voor toezicht op nieuwe Europese wet- en regelgeving (~ €10 mln.)

⁷ Aantal fte's AP in 2023

Datum

27 november 2023

Toelichting noodzakelijke structurele investeringen

1. Toezicht op algoritmes en AI

structurele investering van 7,1 miljoen

Algoritmes en kunstmatige intelligentie (AI) zijn niet meer weg te denken uit onze samenleving en bieden een hoop kansen. Tegelijkertijd kan door onverantwoorde ontwikkeling of inzet van algoritmes ook grote schade ontstaan. Onjuiste data, data die gebaseerd zijn op foutieve aannames of onverantwoorde inzet van AI en algoritmes zowel bij de overheid als bij bedrijven kunnen grote (systemische) risico's met zich meebrengen. Op dit moment zijn er slechts **ongeveer 30 fte** bij de AP bezig met dit toezicht voor heel Nederland. Om de rol van de AP als coördinerend AI-toezichthouder te versterken en het toezicht op algoritmes enigszins robuust te maken (bijvoorbeeld via meer onderzoeken op eigen initiatief) en zo negatieve gevolgen zoals discriminatie aan te pakken, worden de directie en het programmteam die hierop toezien **uitgebreid met 50 fte** (~ € 7.100.000).

2. Overtredingen ambtshalve opsporen met forensische IT

structurele investering van 2,1 miljoen

Verdergaande digitalisering maakt het steeds moeilijker om ernstige en schadelijke overtredingen van de AVG of RGR op te sporen. Het zoeken naar de metaforische speld in een groeiende hooiberg wordt alsnaar complexer, al helemaal voor burgers zelf. Dit speelt met name bij de inzet van algoritmes en AI, omdat burgers hierbij een grote kans lopen niet te weten dat hun gegevens onrechtmatig worden verwerkt. Dit betekent dat zij dus ook minder snel een klacht hierover bij de AP zullen indienen. Daarom moet de AP vaker op eigen initiatief onderzoeken kunnen starten. Ook vraagt dit steeds vaker om forensische IT-expertise die helpt de digitale sporen en bewijs van overtredingen te vinden en op de juiste wijze te verzamelen.

Om te zorgen dat de meest schadelijke overtredingen worden opgespoord en op een grondige wijze worden onderzocht, breidt de AP de onderzoekscapaciteit uit met een proactieve opsporingsafdeling met forensische IT-expertise. Op dit moment hebben we hier **ongeveer 1 fte** voor beschikbaar, maar om dit goed te doen vraagt dit om **15 fte** (~ € 2.100.000).

3. Meldpunt burgers voor voorlichting en ondersteuning

structurele investering van 5 miljoen + 0.8 miljoen Klokkeluidersgelden

Ieder jaar ontvangt de AP via het telefonisch spreekuur en het meldformulier een groot aantal meldingen van slachtoffers van mogelijke overtredingen. Door een structureel gebrek aan capaciteit om burgers bij te staan met voorlichting en advies, heeft de AP de openingstijden van het telefonisch spreekuur de afgelopen jaren drastisch moeten terugbrengen; van 8 uur elke werkdag in 2018 naar 2 uur elke werkdag in 2023. Ook laten we burgers inmiddels weten dat het opstarten van de behandeling van een klacht ongeveer 6 maanden duurt. Door deze maatregelen is het aantal ontvangen klachten van 18.140 in 2021 afgenomen

Datum

27 november 2023

naar 12.486 in 2022. Desondanks is er de afgelopen jaren een behoorlijke voorraad ontstaan die nog behandeld moet worden.⁸

Noodgedwongen maken we nu strikter dan gewenste keuzes in de klachten die we wel en niet oppakken. Dit terwijl de AP burgers goed wil kunnen helpen. Waar mogelijk zetten we in op empowerment van burgers via voorlichting op onze website en het telefonische spreekuur. Ook spreken we verantwoordelijke partijen aan op overtredingen. Deze aanpak staat of valt met meer sterke handhaving bij niet opvolging. Daarnaast zijn klachten en ingestuurde tips zeer waardevol voor ons werk. Ze vormen vaak de basis voor onderzoeken naar ernstige privacyovertredingen, contacten met (branche)organisaties of informatie op de AP-website, maar ook inzicht bieden in trends en actuele risico's waar de AP op moet reageren. Om mogelijke slachtoffers goed te helpen, tijdens kantooruren met het telefonisch spreekuur open te zijn, en waar nodig vaker én sneller te interveniëren, moet het team dat zich bezighoudt met klachtafhandeling worden **uitgebreid met 35 fte** (~ € 5.000.000).⁹

Naast de klachtafhandeling op basis van de AVG en de RGR, wordt de AP in de Klokkenuidersrichtlijn aangewezen als meldpunt voor klokkenluiders. Dit zijn burgers die een vermoeden hebben van een misstand of inbreuk. **We ontvangen echter tot op heden geen middelen om invulling te geven aan deze taak.** Door het gebrek aan financiering kunnen meldingen beperkt worden opgepakt. Dit zet het vertrouwen van klokkenluiders onnodig op het spel. Naast bovenstaande uitbreiding van het team dat zich inzet voor de afhandeling van klachten, moet dus nog worden voorzien in de bekostiging van de taken die volgen uit de Klokkenuidersrichtlijn. Voor de AP betekent dit een bedrag van **€ 800.000 aan structurele financiering** en € 100.000 eenmalig voor de oprichting van een meldkanaal.

4. Bescherming burger in relatie tot de overheid

structurele investering van 2,1 miljoen

Digitalisering speelt een alsmaar grotere rol in de dienstverlening van de overheid aan burgers. Overheidsinstanties willen steeds meer – vaak gevoelige en bijzondere – persoonsgegevens verzamelen en combineren met andere databestanden. Vaak dient dit om maatschappelijke problemen aan te pakken, zoals het tegengaan van fraude en armoede- en ziektepreventie. Maar als het misloopt, kan het flink foutgaan en betekenen dat er onnodig, onrechtmatig of zelfs op discriminatoire wijze persoonsgegevens worden verwerkt. Als burger heb je vaak geen keuze in het afstaan van gegevens, je bent namelijk afhankelijk van de overheid. Juist daarom moet iedereen er in een vrije en democratische samenleving op kunnen vertrouwen dat de overheid zorgvuldig met hun gegevens omgaat. Als AP dragen we via onderzoeken, voorlichting en advisering bij aan het verbeteren van deze informatierelatie tussen burgers en de overheid. Ook juist door bijvoorbeeld handelingsverlegenheid weg te nemen en te wijzen op wat al

⁸ Het rapport van de Nationale Ombudsman *Voor een dichte deur* uit 2021 toont de problematiek in klachtafhandeling vanwege capaciteitsproblemen en schetst de noodzaak voor een structurele investering in de AP.

⁹ In 2022 had de Nationale Ombudsman 186 fte om 24.020 verzoeken (klachten, signalen en vragen) te behandelen. Het gaat hierbij om hetzelfde type klacht als die de AP ontvangt en vergelijkbaar werk dat hieruit volgt. Wanneer dit aantal fte gelijk wordt getrokken naar het aantal klachten ontvangen door de AP (12.486 in 2022), zou dit betekenen dat bijna 100 fte zich bezig moet houden met alleen klachtafhandeling. Dat is op dit moment ongeveer 24 fte. Hierbij wordt nog geen rekening gehouden met de benodigde onderzoeks- en handhavingcapaciteit van de AP. Uit deze ruwe vergelijking wordt duidelijk dat de formatie voor klachtafhandeling bij de AP niet op niveau is en een structurele investering noodzakelijk is.

Datum

27 november 2023

wél mogelijk is zonder aanpassing van wet- en regelgeving. Hier komen we echter nog onvoldoende aan toe; een handvol mensen houden zich hiermee bezig. Daarom wordt het team dat zich richt op de relatie tussen de overheid en burgers **uitgebreid met 15 fte** (~ € 2.100.000).

5. Versterken toezicht op Big Tech

structurele investering van 4,3 miljoen

Persoonsgegevens zijn de brandstof voor Big Tech bedrijven. De manier waarop ze gegevens van hun bezoekers gebruiken is echter vaak in strijd met de wet. Daarom is het van groot belang om hier scherp toezicht op te blijven houden, want alleen dan kunnen mensen de regie over hun eigen persoonsgegevens behouden en beschermen we onze democratie en samenleving tegen oneigenlijke beïnvloeding door en afhankelijkheid van Big Tech. Juist gezien de enorme en bijna oneindige financiële middelen van deze organisaties moet de AP hier echt een vuist kunnen maken samen met haar Europese collega's. De aanpak van Big Tech, onder andere door middel van (internationale) onderzoeken, moet daarvoor worden **uitgebreid met 30 fte** (~ € 4.300.000).

6. Sectorale ondersteuning, guidance en voorlichting

structurele investering van 11,1 miljoen

Om de naleving van privacywetgeving te bevorderen, houdt de AP toezicht op de opzet, reikwijdte en werking van het interne privacytoezicht bij organisaties. Dit toezicht kent een preventief karakter en focust zich bijvoorbeeld op voorlichting aan publieke én private organisaties of de beoordeling van gedragscodes en certificeringen. Deze vorm van toezicht is verdeeld over verschillende sectoren, denk aan: arbeid en sociale zekerheid, overheid, zorg, politie en justitie en de financiële sector.

Vrijwel alle organisaties verwerken persoonsgegevens. Dit betekent dat onder iedere sector een zeer groot aantal organisaties vallen. In het geval van de sector overheid gaat dit bijvoorbeeld om meer dan 1600 organisaties en instanties¹⁰, voor de sector zorg 60.158 zorginstellingen¹¹ en bij de sector die ziet op zelfstandigen zonder personeel (zzp) en het midden- en kleinbedrijf (MKB) ruim 2,1 miljoen ondernemingen in Nederland¹². Op dit moment houden slechts enkele mensen zich per iedere sector bezig. Zo heeft de AP op dit moment 2 fte voor het sectorale toezicht op de gehele financiële sector¹³, een klein onderdeel van ons totale toezichtveld (de AFM heeft in 2022 ruim 670 fte in dienst voor het toezicht in brede zin op die sector).¹⁴ Om alle organisaties voldoende sectorale ondersteuning, de guidance en voorlichting te geven die ze nodig hebben, moeten alle sectorteam worden **uitgebreid naar 10 fte**. In totaal is dit **een uitbreiding van het sectorale toezicht met 78 fte** (~ €11.100.000).

¹⁰ *Wie vormen de overheid?* [Overheid.nl](https://overheid.nl)

¹¹ *Zorginstellingen in Nederland* [Zorgkaart Nederland](https://www.zorgkaartnederland.nl) [Patiëntenfederatie Nederland](https://www.patiëntenfederatie.nl)

¹² *Data over de bedrijvendynamiek 1° kwartaal 2023* [Kamer van Koophandel](https://www.kamerhandel.nl)

¹³ Exclusief onderzoeks- en handhavingscapaciteit in brede zin of capaciteit voor bezwaar- en beroepsprocedures.

¹⁴ *Onze mensen, in cijfers* [AFM Jaarverslag 2022](https://www.afm.nl/over-afm/afm-jaarverslag-2022)

Datum

27 november 2023

Overzicht sectoraal toezicht met beoogde capaciteitsuitbreiding

Sector	Huidige fte's	Groei aantal fte's	Nieuw totaal fte's
Overheid	4	+ 6	10
Arbeid en sociale zekerheid	2	+ 8	10
Politie en justitie	2	+ 8	10
Zorg	3	+ 7	10
Onderwijs en kinderen	2	+ 8	10
Horeca, detailhandel en toerisme	1	+ 9	10
Vervoer	1	+ 9	10
Energie	1	+ 9	10
Telecom, internet, media en technologie	4	+ 6	10
Financiële sector	2	+ 8	10
Totaal	22	+ 78	100

7. Veilige en rechtmatige doorgifte van persoonsgegevens buiten Europa

structurele investering van 3,6 miljoen

Bedrijven zoals Philips, ASML, Akzo Nobel maar ook ING en Heineken wisselen doorlopend gegevens uit met partijen – zoals een eigen holding – buiten de Europese Unie. Dit gebeurt in het kader van hun bedrijfsvoering (bijvoorbeeld HR-gegevens, opslag in de cloud), of omdat het bedrijf onderdeel uitmaakt van een groter internationaal geheel.

Privacyregelgeving regelt dat persoonsgegevens van burgers ook goed moeten worden beschermd wanneer deze buiten de Europese Unie worden opgeslagen of verwerkt. De persoonsgegevens moeten veilig zijn en niet in verkeerde handen terecht komen of misbruikt worden voor geopolitiek doeleinden. Een belangrijk instrument om dit te regelen is de Binding Corporate Rule (BCR). Door onze open economie en de positie van Nederland als aantrekkelijk vestigingsland voor internationale bedrijven heeft de AP een belangrijke rol in het goedkeuren van BCR's.

Goedkeuring van een BCR door de AP, waarmee bedrijven persoonsgegevens met landen buiten de Europese Unie mogen delen, duurt inmiddels 5 jaar tot 7 jaar. Uiteraard hoort de AP van bedrijven dat dit onacceptabel is. Met de beschikbare middelen en **huidige capaciteit van 6 fte** is het voor de AP echter onmogelijk het proces rondom de totstandkoming van een BCR sneller op te pakken. Om deze processen tijdig af te handelen en bedrijven snel te bedienen moet de afdeling die toeziet op de internationale doorgifte van persoonsgegevens worden **uitgebreid met 25 fte** (~ € 3.600.000).

8. Bescherming van kinderrechten online; de Kinder AP

structurele investering van 2,9 miljoen

Het gebruik van online platforms, social media-platforms, games en apps onder kinderen is wijdverspreid. Onderzoek van Newcom laat zien dat het gebruik van social media onder Nederlandse jongeren (15 t/m 19-jarigen) nog steeds stijgt (nu gemiddeld 161 minuten per dag) en dat het aantal Nederlandse kinderen (6 t/m 19-jarigen) dat gebruikmaakt van TikTok en Snapchat in 2023 flink is toegenomen.¹⁵ Platforms,

¹⁵ *Hét Nationale Social Media Onderzoek 2023* [Newcom](#)

Datum

27 november 2023

games en apps verwerken op grote schaal persoonsgegevens van kinderen; deze data zijn simpelweg een verdienmodel. Dit is zorgelijk, omdat kinderen fanatieke gebruikers zijn die vaak onvoldoende de gevolgen van hun handelingen kunnen overzien.

Er is slechts beperkt bewustzijn bij kinderen, ouders en scholen over de privacyrisico's waar kinderen aan worden blootgesteld, zoals online pesten, doxing en phishing. De grote online aanwezigheid van kinderen maakt hen hier extra kwetsbaar voor. Deze risico's vallen binnen het toezichtveld van de AP, maar **op dit moment beschikt de AP over 1 fte aan toegewezen capaciteit op dit thema**.¹⁶ De voorlichtings- en handhavingmogelijkheden zijn daarom gering. Om extra aandacht te hebben voor de bescherming van kinderrechten in het online domein moet dit team worden **uitgebreid met 20 fte** (~ € 2.900.000).

9. Toezicht op politie, justitie en grensbewaking
structurele investering van 2,9 miljoen

Om de veiligheid te bewaken worden soms maatregelen genomen die de vrijheid inperken. Dit is begrijpelijk en vaak terecht. Als toezichthouder op de AVG en RGR zijn wij vóór de aanpak van criminaliteit, maar niet tegen elke prijs. In het veiligheidsdomein gaat het vaak over risicovolle verwerkingen van gevoelige persoonsgegevens, zoals grote aantallen strafrechtelijke gegevens in de databases van de politie, grootschalige gegevensdeling van dit soort gegevens of de nieuwe Europese informatiesystemen om de grenzen van het Schengengebied te bewaken en politieke en justitiële taken uit te voeren. Wanneer mensen niet goed in deze systemen staan, brengt dit risico's voor burgers mee. Als zij hier daarnaast niet over geïnformeerd worden, bemoeilijkt dit ook het in uitvoering brengen van bijvoorbeeld het recht op inzage. Dit toezichtterrein is dus steeds in ontwikkeling en breidt zich uit. Daarom vraagt het toezicht op de politie, justitie en grensbewakingssystemen extra aandacht om de juiste balans tussen veiligheid en vrijheid te bewaken. Maar ook om de juiste rechtsbescherming te kunnen bieden in zaken rond opsporingshandelingen die niet voor de rechter komen (wat vaak het geval is). De capaciteit die hierop toeziet moet daarvoor worden **uitgebreid met 20 fte** (~ € 2.900.000).

10. Toetsing op rechtmatigheid en uitleg van wetgeving
structurele investering van 2,1 miljoen

Wanneer er wetgeving wordt opgesteld die betrekking heeft op de verwerking van persoonsgegevens, dan moet deze – bij wijze van een preventieve toetsing – worden voorgelegd aan de AP voor een toets op rechtmatigheid. Op dit moment voert de AP ongeveer 100 verplichte toetsen op wetgeving per jaar uit. Het halen van de streeftermijn van 8 weken en de monitoring van opvolging van adviezen om te controleren of onrechtmatigheden zijn weggenomen lukt met de huidige bezetting vaak niet. Daarnaast is veel wetgeving tot stand gebracht voor de plicht tot raadpleging van de AP in de huidige vorm actief was. Daarom is het ook verstandig om structureel bestaande wetgeving (opnieuw) te toetsen. Ongevraagde toetsing kost relatief veel capaciteit, omdat dit op zichzelfstaande analyses zijn. Hier komen we daardoor nog beperkt aan toe.

¹⁶ In dit aantal zijn onderzoeks- en handhavingscapaciteit in brede zin of daaruit voortvloeiende bezwaar- en beroepsprocedures nog niet meegenomen.

Datum

27 november 2023

Het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (Handvest), de AVG en RGR geven abstracte normen voor de verwerking van persoonsgegevens die vaak ingevuld moeten door organisaties zelf. Daarnaast moet de hier AP zelf consistent invulling aan geven en organisaties handvatten en handreikingen kunnen bieden. Hier wordt invulling aan gegeven door analyses te maken rond kritieke AVG en RGR-vraagstukken, wat uiteindelijk resulteert in normuitleg. Momenteel kunnen slechts de meest urgente en belangrijke vraagstukken langs deze lijnen worden opgepakt.

Op dit moment houdt **8 fte** zich met deze taken bezig. Om te zorgen dat nieuwe en bestaande wet- en regelgeving in lijn zijn met het Handvest, de AVG en de RGR, maar ook om als toezichthouder consistent op te treden en handreikingen te kunnen bieden, moet de capaciteit van de afdeling die wetgeving toetst op rechtmatigheid en normuitleg opgesteld worden **uitgebreid met 15 fte** (~ € 2.100.000).

11. Cyberweerbaarheid van Nederland vergroten *structurele investering van 3,6 miljoen*

De online beveiliging van grote en kleine databestanden is vaak niet op orde. Dit heeft grote gevolgen: voor onze digitale veiligheid, voor bedrijven en organisaties, maar ook voor burgers van wie de persoonsgegevens onderdeel worden van een datalek. De schaal waarop persoonsgegevens door cyberincidenten op straat belanden is immens. Bij de drie grootste gemelde cyberaanvallen in de zorg van 2022 gaat het om de gegevens van naar schatting 900.000 burgers. Het gaat bij datalekken regelmatig om uiterst gevoelige gegevens, waarmee de slachtoffers veel schade kan worden berokkend. Denk aan chantage met gevoelige medische informatie.

De AP draagt bij aan het verhogen van de bewustwording van Nederlandse burgers en bedrijven als het gaat om cyberweerbaarheid. Op dit moment gebeurt dit door effectief toezicht uit te oefenen op cyberaanvallen die samenhangen met datalekmeldingen. Bedrijven worden hierbij aangesproken op het informeren van burgers die slachtoffer zijn geworden en het op orde brengen van de digitale beveiliging. Waar nodig biedt de AP guidance of treden we handhavend op.

Uit het Cybersecuritybeeld Nederland 2023 volgt onder andere dat digitale veiligheid essentieel is in een gedigitaliseerde maatschappij als Nederland.¹⁷ Daarnaast geeft het stuk aan dat er onvoldoende aandacht is voor cyberweerbaarheid wanneer wordt gekeken naar het niveau van digitale dreiging. De AP stelt dat goede bescherming van persoonsgegevens aan de basis staat van de digitale veiligheid van Nederland. Om onze essentiële rol in de versterking van cyberweerbaarheid en aanpak van cyberaanvallen effectief te vervullen, moeten de teams die zich bezighouden met datalekken en digitale veiligheid worden **uitgebreid met 25 fte** (~ € 3.600.000).

12. Effectief gebruik van wetenschappelijke inzichten in toezicht *structurele investering van 4 miljoen*

De samenleving verandert snel, mede door digitale ontwikkelingen. Dit vraagt flexibiliteit en kennis van toezichthouders om met de ontwikkelingen in de buitenwereld om te gaan. Het onderbouwen en verbeteren van het toezicht van de AP is belangrijk. Wetenschappers kunnen bijdragen aan de legitimiteit,

¹⁷ *Cybersecuritybeeld Nederland 2023* [Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid](#)

Datum

27 november 2023

kwaliteit en effectiviteit van toezicht. Hierbij kan worden gedacht aan de beantwoording van twee vragen die centraal staan in het toezicht: 'Wat willen we bereiken?' En 'Welk toezichtinstrument werkt om dit doel te bereiken?'

Effectief toezicht vraagt om een structurele dialoog met de wetenschap. Op deze wijze kunnen wetenschappelijke inzichten worden meegenomen in de besluitvorming van de AP. **Op dit moment hebben we hier 1 fte voor beschikbaar.** Dit vraagt om **een uitbreiding van 5 fte** en middelen voor de financiering van wetenschappelijk onderzoek (totaal ~ € 4.000.000).

13. Gebruikers en consumenten betrekken in effectief toezicht *structurele investering van 2 miljoen*

Als toezichthouder op het digitale domein staat de AP voor complexe vraagstukken die effect kunnen hebben op de hele samenleving. Bij besluitvorming over deze kwesties is het van belang dat dit aansluit bij de belevingswereld van organisaties en burgers, ook om het vertrouwen in de overheid niet te schaden. Dit heeft twee doelen:

- Beter inzicht krijgen in het beslisgedrag van burgers en daarmee de wijze waarop risico's ontstaan;
- Het beslisgedrag van organisaties inzichtelijk maken, om te begrijpen hoe risico's ontstaan en overtredingen het beste kunnen worden aangepakt.

Door regelmatige kwalitatieve en kwantitatieve monitoronderzoeken onder organisaties, consumenten en gebruikers uit te voeren over in de samenleving spelende zaken, kunnen we organisaties en burgers laten meewegen in ons toezicht. De feedback en signalen die de AP ontvangt dragen bij aan effectiever en efficiënter toezicht. Op dit moment heeft de AP hier geen mensen of middelen voor beschikbaar. Om dit goed te doen zijn **5 fte** en middelen nodig voor de financiering van onderzoeken (totaal ~ € 2.000.000).

14. Investeren in efficiënter en technologisch toezicht *structurele investering van 3,6 miljoen*

Het toezichtveld van de AP is immens; van toezicht op Big Tech, tot de overheid, van het MKB tot multinationals. Daarnaast is het veld, zeker als het gaat om de inzet van algoritmes en AI, continu in ontwikkeling. Om zo efficiënt mogelijk toezicht te houden, verscherpt de AP haar risicoanalyse; we monitoren doorlopend relevante trends, risico's en potentieel schadelijke innovaties op het gebied van digitalisering, brengen deze in kaart en zetten op basis daarvan de meest efficiënte toezichtinstrumenten in. Na de inzet meten we het effect om vervolgens nog effectiever toezicht te kunnen houden. **Op dit moment zijn hier ongeveer 2 fte mee bezig.** Om dit goed te doen investeert de AP **voor 25 fte** aan middelen (~ € 3.600.000), waaronder in datagedreven toezicht. We komen hiermee in lijn met de andere toezichthouders in Nederland voor wie dit een gegeven is.

15. Juridische doorzettingskracht versterken *structurele investering van 7,9 miljoen*

De wens om met meer onderzoeken naar mogelijk overtredingen impact te maken, vraagt ook op juridisch vlak voldoende doorzettingskracht. Een uitbreiding van het aantal onderzoeken naar privacyovertredingen vraagt namelijk ook om meer capaciteit voor het opstellen van sanctiebesluiten, voor het opstellen van

Datum

27 november 2023

beslissingen op bezwaren en voor het voeren van rechtszaken namens de AP. Dit is met name relevant omdat de AP toezicht houdt op grote multinationals en Big Tech partijen die beschikken over bijna oneindige financiële middelen en ieder besluit van de AP betwisten.

Een structurele investering draagt ook bij aan de wettelijk taak van de AP om burgers in de gelegenheid te stellen om bij de AP in bezwaar te gaan wanneer hun AVG of RGR-klachten over mogelijke overtredingen zijn afgewezen.¹⁸ Na een bezwaarprocedure is beroep en hoger beroep mogelijk bij de bestuursrechter. Daarom moeten de afdelingen die toezien op handhaving, besluiten op bezwaar en beroepszaken worden **uitgebreid met 55 fte** (~ € 7.900.000).

16. Investeren in vakspecialistische ICT *structurele investering van 3 miljoen*

Het worden van een toekomstbestendige toezichthouder vraagt, bijvoorbeeld voor de inrichting van datagedreven toezicht en digitaal forensisch onderzoek, om de juiste hard- en software. Daarom investeert de AP structureel **€ 3 miljoen** in vakspecialistische ICT om de beoogde complexe processen uit te kunnen voeren.

Impact nieuwe Europese wet- en regelgeving *structurele investering van 10 miljoen*

De Europese wetgever is bezig met een uitgebreid pakket aan wet- en regelgeving dat de digitale rechten van burgers versterkt, denk aan de Digitale dienstenverordening (DSA), Datagovernance verordening (DGA), Data verordening (DA), de NIS2-richtlijn en AI-verordening. De winst van deze wetten ligt in de naleving, en daarvoor is effectief toezicht noodzakelijk. Om dit toezicht en de benodigde samenwerking met andere toezichthouders vorm te geven, moeten de juiste randvoorwaarden worden gecreëerd. Dit geven de toezichthouders van het Samenwerkingsplatform Digitale Toezichthouders (SDT), waaronder de AP, aan in een recent paper.¹⁹

Onderdeel van deze randvoorwaarden is het hebben van voldoende middelen om de benodigde kennis en kunde binnen te halen. Voor het toezicht op alle aankomende regelgeving heeft de AP in ieder geval **70 fte** nodig (~ € 10.000.000). Daarmee kan worden gewerkt aan onder andere onderzoek, guidance en voorlichting. Dit bedrag komt bovenop de benodigde capaciteit en middelen voor de uitvoering van al bestaande taken.

¹⁸ Andere privacy toezichthouders in Europa kennen deze wettelijke verplichting niet. Burgers kunnen in die landen naar de civiele rechter.

¹⁹ SDT – Effectief digitaal toezicht cruciaal voor verantwoorde digitalisering [Autoriteit Persoonsgegevens](#)